

Fig. 146-48.
Tre Stadier af et
Projekt til en
Urnehave.

Om Urnehaver

Af Stiftsgartner, Havebrugskandidat Eig. Qwist

De københavnske Kirkegaarde har i de senere Aar bestræbt sig for at skabe Urnegrave, der saavel i Udseende som med Hensyn til Omgivelser tilfredsstillende Tidens Krav og Smag. I enkelte Tilfælde er det lykkedes, i andre ikke. Og ikke altid er det de vejledende Autoriteters Fejl, at det ikke er blevet, som man kunde ønske det, idet bl. a. disse store Centralkirkegaarde ved deres Anlæg ikke var beregnet til at optage Elementet Urnehaven. Man har derfor maattet lægge smaa »Klatter« af Urnegrave, hvor der blev en ledig Plads. At det ikke er nogen let Opgave at faa noget godt ud af saadanne tilfældige Anbringelser, siger sig selv. Men det gælder her som alle andre Steder, at det er de sværeste Opgaver, der er de mest tilfredsstillende at løse rigtigt.

Og hvilke er da »Tidens Krav« til en Urnehave?

Disse er navnlig:

- 1: at Urnegravens Størrelse aldrig bliver mindre end ca. 1,5 m².
- 2: at Indfatningsbuxsbom (*Buxus s. suffruticosa*) helst ikke anvendes.
- 3: at forstandige, ansvarlige Kirkegaardsledere eller tilkaldte Kunstnere bestemmer Monumenternes Udseende og Dimensioner.
- 4: at Kirkegaarden bestemmer Beplantningens Hovedlinier og renholder og beplanter Gravene.
- 5: at Antallet af Grave i en Afdeling (Gravgaard) ikke overstiger 250 Gravsteder.
- 6: at hele Anlægget fremtræder enkelt og harmonisk med saa faa Midler som muligt.

Til disse Punkter kan naturligvis ogsaa føjes adskilligt andet, og det er rimeligt at minde om, at Folk holder af at hygge sig med smukke frodige Planter, som passer til det danske Sind og den danske Natur. En Urnehave maa ikke ligne en fransk Barok-

have, — lidt friere og mere ubundet Anlæg maa absolut foretrækkes. En Del Provinskirkegaarde har indset dette og skabt virkelig smukke Urnehaver, hvor Mottoet har været: Jo mindre »Krimskrams«, des større og renere Linier, — jo færre Indhegninger, des smukkere Hele, — og jo mindre Publikumsindividualitet, des større Ro for Øje og Sind. —

Omstaaende tre Tegninger er et morsomt og lærerigt Eksempel paa, hvorledes det kan gaa med et Projekt til en Urnehave. En stor Bykirkegaard skulde have indrettet ny Urnehave og havde et henrivende Stykke Jord liggende. Der var Græs overalt og fritstaaende Træer og dejlige Buske. Der blev lavet Udkast til en »fri« Urnehave uden Indhegninger af nogen Art, Grave paa 2 m², Græs overalt og kun faa Trædesten Arealet rundt (Fig. 146 øverst S. 74). Monumenterne skulde være smaa Natursten (25 × 30 cm), som laa i Græsset, — ingen Beplantning af nogen Art ud over Foraarsløg.

Det viste sig imidlertid snart, at de ansvarshavende ikke turde begynde paa dette Projekt og man forsøgte sig derefter med Tegn. 2, som adskiller sig ved at have Trædefliser til hver Grav. Da dette Forslag heller ikke kunde antages, blev man tilslut enige om Projekt 3 (Fig. 148 nederst S. 74). Det er en rigtig udmærket Løsning, men den ligger blot saare langt fra den Idealets snævre og svært tilgængelige Sti, som det havde været Tanken at slaa ind paa. —

Om de gamle Trægravmæler

Af Sognepræst, Dr. phil. Axel Garboe

I Førstelærer H. C. Frydendahl's interessante Afhandling om Trægravmæler fra den fynske Øgruppe (»V. K.« XIII S. 54 og flg.) hedder det Side 120: »Nu er den Art Gravmæler ved at gaa over i Historien om det svundne«. Og dette er utvivlsomt rigtigt. For de nye Trægravmæler, der nuomdage ses

hist og her (Fig. 151 og 154), er rejst ud fra delvis andre Tankegange end dem, der laa til Grund for de gamle Dages Trægravmæler. Det vilde være interessant i kulturhistorisk Henseende at faa nærmere efter-

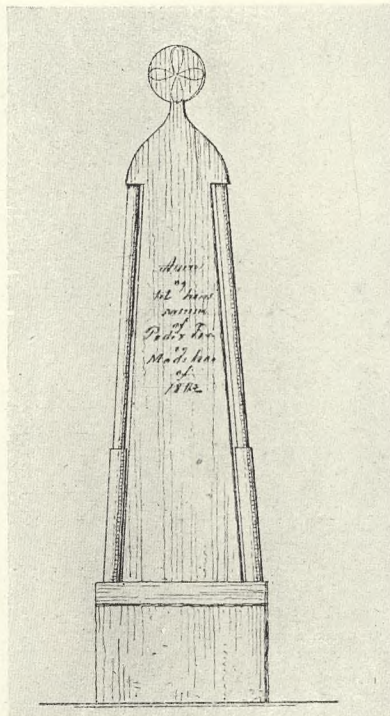

Fig. 149.
Gravmindesmærke
af Træ (ca. 1845).
Tegnet (1884) paa
Agersø Kirkegaard af
Arkæologen
J. B. Løffler.

Fig. 150.
Hjemmegjort Trækors
med Krans af
Glasperler. Agersø
Kirkegaard.
(A. Garboe fot. 1935).